

אחריות בית המשפט העליון בפרשת הבוגדנות של בשארה

חיים משגב

"...בארץ ישראל קם העם היהודי, בה עוצבה זמנתו הרוחנית, הדתית והמדינית, בה חי חיי קוממיות ממלכתית, בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלכלאנושיים והוריש לעולם כולו את ספר הספרים הנצחי..."¹, כך פתח השופט יעקב טירקל את פסק דינו בפרשה שבה נדרש בית המשפט העליון לאשר את החלטת ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-16 (להלן – הוועדה) לפסול את מועמדותו של עזמי בשארה². בהמשך, הוא גם אמר את הדברים האלה (לאחר שציטט חלקים נוספים מן ההכרזה על הקמת מדינת ישראל):

"... במילים אלה שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל... כמו ביתר מילותיה של ההכרזה, פועמת נשמתה של מדינת ישראל כמדינתו של העם היהודי, מדינה יהודית בארץ-ישראל. יהדותה של המדינה היא המהות, היא הייחוד, והיא סימן ההיכר המובהק שלה בין העמים והמדינות. נטלת ממנה את סממני יהדותה, נטלת ממנה את נשמתה; עשית אותה למדינה בלי עם, בלי עבר ובלי פנים..."²

את הדברים האלה אמר, כאמור, השופט טירקל כאשר הוא הצטרף לשלושה שופטים אחרים שראו, או חזו, אם להשתמש בביטוי מתאים יותר, את הסכנה הכמעט-קיומית הרובצת לפיתחה של המדינה היהודית, אם ההתבטאויות של עזמי בשארה ודומיו מקרב האוכלוסייה הערבית במדינת ישראל, לא ירוסנו; גם במחיר פגיעה מסוימת בחירות הביטוי המתקיימת כעניין שבשיגרה בכל חברה דמוקרטית. דא עקא, שופטים אחרים, ובהם אהרן ברק – מי שעקרונות כאילו-אוניברסליים משבשים עליו, לדעת רבים, את שיקול הדעת, כל אימת שהוא רואה לפניו סוגייה המעוררת בו את הרצון לעצב מחדש את תכניה של המדינה היהודית שקמה בארץ-ישראל – הכריעו לטובת הכשרת מועמדותו של עזמי בשארה. בכך הם סללו את הדרך למצב בלתי נסבל, שבו רבים מקרב האזרחים הערביים במדינת-ישראל כבר מבקשים לעצמם זכויות אוטונומיות של מיעוט לאומי בתוך המדינה היהודית; תחילה בדרך של שינוי אופייה היהודי – ואחר-כך בדרך של התמרדות פומבית, מתריסה, כפי שעושים כיום לגמרי בגלוי אנשיו של ראדאר סאלח מאוס-אל-פחם. בעתיד, ללא ספק, המיעוט הערבי במדינת ישראל אף יבקש "להתאחד" עם הישות המדינית-הפלשתינית, שאולי, תקום, לאחר שמאות אלפי יהודים יגורשו מבתיהם ביהודה ובשומרון; ועל הכול מנצחת חבורה של משפטנים, ברובם בוגרי פרקליטות המדינה, שהשתלטה על

¹ ד"ר חיים משגב הוא משפטן ופובליציסט.

בית המשפט העליון ועושה בו כבשלה, תוך שהיא מתיימרת ליצור, יש מאין, וללא כל סמכות, "חוקה לישראל".

תמיכה באירגון טרור

הסוגיה המשפטית שבה עסקינן כאן החלה ב-5.6.2000. באותו היום קיימה בל"ד (מפלגת הברית הלאומית הדמוקרטית) כנס באום-אל-פחם לציון 33 שנים למלחמת ששת הימים. בהזמנה לכנס, שהתקיים כשבועיים לאחר נסיגת צה"ל מדרום לבנון, בהוראת אהוד ברק, אז ראש הממשלה, צוין, כי הוא מתקיים "באווירת ניצחון ההתנגדות הלבנונית ושיחזור הדרום הלבנוני ...". בנאום המרכזי שאותו נשא עזמי בשארה נאמרו על ידו, בין היתר, גם הדברים הבאים:

"... החיזבאללה ניצח, ולראשונה מאז שנת 1967 טעמנו את טעמו של הניצחון. זכותו של החיזבאללה להתגאות בהישגו ולהשפיל את ישראל ... לבנון, החלשה במדינות ערב, הציגה מודל קטנטן שאם נביט לעומקו ניתן להסיק את המסקנות הנחוצות להצלחה ולניצחון – מטרה ברורה ורצון עז לנצח, והכנת האמצעים הנחוצים הדרושים להשגת מטרה זו ... החיזבאללה קלט את הלך הרוח ברחוב הישראלי וניצל את זה עד תום. הוא דאג שמלחמת הגרילה שלו תהיה מתוקשרת היטב, וכל הישג שלו השפיע רבות על מוראל העם בישראל שפקעה סבלנותו באיטיות נוכח האבידות שספג מהחיזבאללה ³"

דברים אלה שימשו, בין השאר, יסוד להגשת כתב אישום נגד עזמי בשארה לבית משפט השלום בנצרת בעוון תמיכה באירגון טרור, לפי הפקודה למניעת טרור משנת 1948. הכנסת הסירה את חסינותו של עזמי בשארה, לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, ביום 7.11.01, שכן היא סברה, כמו היועץ המשפטי לממשלה, שעל אמירותיו אלה של עזמי בשארה לא חלה חסינות מהותית, זו שקבועה בחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951 (להלן – חוק החסינות). יש להדגיש, לשם הבהרת התמונה, שבשנת 2002 נתקבל תיקון 29 לחוק החסינות, אשר ביקש לעגן מספר "קווים אדומים" שמופיעים בסעיף 7 א' לחוק יסוד: הכנסת ובסעיף 5 לחוק המפלגות, תשנ"ב-1992 (להלן – חוק המפלגות). הקורלאציה שבין ההסדרים החוקיקטיים בשני החוקים הנ"ל גלוייה על פניה: שניהם עוסקים בכוחה של מפלגה ובכוחם של מועמדיה להשתתף בבחירות; שניהם פוגעים בחירויות דומות ושניהם נועדו להגן על ערכים דומים.

הצורך בהבהרה הדקלרטיבית שבתיקון 29 הנ"ל התבקש, מן הסתם, נוכח חצייתם של הקווים האדומים על-ידי עזמי בשארה וחבריו בכנסת ומחוצה לה, ואולי גם כדי לאותת לבית המשפט העליון, שקלות הראש הבלתי אחראית שהוא נוהג בהתבטאויות מסוימות של ערבים, נושאי תעודת זהות ישראלית, צריכה להיפסק, שכן מדינת ישראל היא, בהגדרתה, ביתו הלאומי של העם היהודי, וכי מי שמבקש לשנות את אופייה, צריך לדעת, שלבית הנבחרים שלה הוא לא יוכל להיבחר. את זאת, לפחות, ביקשו חברי הכנסת היהודיים להבהיר לכולי עלמא, נוכח ההתרופפות הכללית שחלה

בקרב חוגים רבים מדי; באוניברסיטאות, בפרקליטות המדינה, בתקשורת. התיקון אומנם מדבר בחברי כנסת בלבד, ובחסינותם המהותית, להבדיל מחסינות דיונית, הניתנת להסרה בקלות יחסית, אולם ברור מן האמירות שבו, שיש בו יותר מסתם "הבהרה"; יש בו חזרה על מושכלות ראשונים שהיו כה ברורים למכונני המדינה היהודית. וכך נאמר בתיקון 29 לחוק החסינות:

למען הסר ספק, מעשה, לרבות התבטאות, שאינם אקראיים, של חבר הכנסת שיש בהם אחד מאלה, אין רואים אותם, לעניין סעיף זה, כהבעת דעה או כמעשה הנעשים במילוי תפקידו או למען מילוי תפקידו כחבר הכנסת:

- (1) שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינתו של העם היהודי;
- (2) שלילת אופייה הדמוקרטי של המדינה;
- (3) הסתה לגזענות בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי-אתני;
- (4) תמיכה במאבק מזוין של מדינת אויב או במעשי טרור נגד מדינת ישראל או נגד יהודים או ערבים בשל היותם יהודים או ערבים, בארץ או בחוץ לארץ.

השופט ברק נגד חקיקת הכנסת

הדברים הנ"ל של עזמי בשארה נאמרו, אומנם, לפני שתיקון 29 התקבל בכנסת, אבל לכל היה ברור, מבראשית, שאת דבריו יש לבחון על רקע ההבהרה שהכנסת בחרה לעשות; חופש הביטוי של חבר כנסת, ולא רק של חבר כנסת, נעצר במקום שבו נאמרים דברים שיש בהם, בין השאר, משום שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינתו של העם היהודי, או משום תמיכה במאבק מזוין או במעשי טרור נגדה; ובדברים של עזמי בשארה שנאמרו בגלוי אינ-ספור פעמים היה גם מזה וגם מזה. צריך רק שכל ישר כדי לראות שהוא וחבריו יעשו הכל כדי להחזיר את השליטה בארץ ישראל המערבית כולה לידיים ערביות. לרוע המזל, בשנים ההן, המושל בכיפה היה השופט אהרן ברק, מי שבחר במודע להתעלל בכל מעשה חקיקה שיצא מבית המחוקקים הישראלי, ולראות במוסדות של העם היהודי, אלה שעסקו במשך עשרות שנים בגאולת קרקעות בארץ-ישראל, בדמים מרובים, תרתי משמע, כמי שמפלים, שלא כדון, ערבים שמבקשים להתיישב בלב יישוב יהודי שהוקם על אדמה שנרכשה בכספו של העם היהודי כדי ליישב בו יהודים.⁴ לידו של השופט ברק, החוקים שהכנסת התקינה⁵, כדי להגן על יהודיותה של מדינת-ישראל, הם בבחינת "המלצה" בלבד; מה שסלל, בפועל, את הדרך למעשיו הנפשעים של עזמי בשארה שהלכו והחמירו עד שלבסוף הוא נאלץ לברוח מפני רשויות החקירה ואכיפת החוק – ולהתפטר מן הכנסת.⁶

פעמיים התייצב אהרן ברק לצידו של עזמי בשארה. בתחילה, כאמור, כאשר הוועדה פסלה אותו ואת רשימתו לכנסת, בין השאר, בגלל הדברים הנ"ל שהוא אמר, שהבשילו, כאמור, מאוחר יותר, לכלל כתב אישום; ולאחר מכן, משהוכשרה מועמדותו לכנסת בידי בית המשפט העליון, כאשר עזמי בשארה ביקש למחוק את כתב האישום שהוגש נגדו בטענה שהאמירות הנ"ל חוסות תחת מעטה של חסינות

מהותית.⁷ ההחלטה של הוועדה לפסול את מועמדותו לכנסת בבחירות לכנסת ה-16 הוגשה לאישורו של בית המשפט העליון מכוח סעיף 7 א' (ב) לחוק יסוד: הכנסת, כשלכל ברור שאישור זה (לפסילת מועמדותו של עזמי בשארה ורשימתו) לא יינתן, הן בגלל העובדה שמי שעמד אז בראש הוועדה, השופט מישאל חשין, התנגד להחלטת הרוב בוועדה והן בגלל הזילזול המופגן של מי שמשמשת כיום נשיאה בבית המשפט העליון, השופט דורית בייניש, בחברי הוועדה שכולם, כדבריה, פוליטיקאים שיש להם אינטרסים "פוליטיים" אהרן ברק הוביל, למעשה, שבעה שופטים מתוך האחד-עשרה, לתמוך בגישה הנאיווית לפיה עזמי בשארה לא באמת רוצה ב"מדינת כל אזרחיה" כדי לבטל את אופייה היהודי של מדינת-ישראל בדרך אל החזרת ההגמוניה הערבית על כל השטח שממערב לירדן ושהוא מבקש להשיג את מטרות-העל שלו באמצעים כשרים בלבד. מכאן גישתו של נשיא ביהמ"ש העליון (בדימוס) כלפי אמירותיו של עזמי בשארה, מי שהרוב בוועדת הבחירות המרכזית ביקש לשלול את זכותו להתמודד בבחירות לכנסת ה-16:

"...בהציגו אמת מידה זו לנגד עינינו הננו סבורים כי לא הונחו בפנינו ראיות אשר במשקלן ובעוצמתן מקיימות את המבחן הנדרש. אשר לשלילת קיומה של מדינת-ישראל כמדינה יהודית; לא הונחה בפנינו התשתית הדרושה כדי לשלול את המאפיינים הגרעיניים של מדינת-ישראל כמדינה יהודית. אמת, גישתו. באשר להיות מדינת-ישראל 'מדינת כל אזרחיה' מתקרבת באופן מסוכן לאפשרות השוללת את קיומה של מדינת-ישראל כמדינה יהודית. עם זאת, אין בפנינו ראיות משכנעות, ברורות וחד-משמעיות, כי הגבול נחצה. הוא הדין באשר לתמיכה במאבק מזוין. לא שוכנענו כי מונחות בפנינו ראיות משכנעות ברורות וחד-משמעיות כי חבר-הכנסת (עזמי) בשארה תומך במאבק מזוין כנגד מדינת-ישראל. אף בעניין זה אין להתעלם מן החומר הרב שהוגש לנו. עם זאת אין בו כדי לקיים את ה'מסה' הראייתית הקריטית הנדרשת בעניין זה. אכן, לא נכחיש כי קיים ספק בלבנו. אך ספק זה צריך לפעול – במדינה דמוקרטית שוחרת חופש וחירות – לטובת החירות לבחור ולהיבחר..."⁸

בפועל, הרף שהציב אהרן ברק תאם את זה שהציב השופט מישאל חשין יו"ר הוועדה. שניהם היו מוכנים ללכת כמעט עד לקצה המותר בחברה דמוקרטית – ואף מעבר לקצה הזה. קשה לדעת אם הם עשו זאת רק מתוך נאיוויות או מתוך השקפת עולם; מכל מקום, כך הציג אהרן ברק את עמדתו הנלעגת של חברו לדרך:

"...השופט מישאל חשין הציג את עמדתו שלפיה על-מנת למנוע אדם או רשימת מועמדים מלהשתתף בבחירות יש להראות שעילת הפסילה היא 'דבר דומיננטי'... שלילה מוחלטת של המדינה, גזענות מוחלטת, תמיכה באירוגן טרור... (כמו) חמאס... או חיזבאללה.... בסופו של דבר, הציג השופט מישאל חשין את עמדתו שלפיה לאחר עיון במיכלול החומר לא נראה כי בוססו בעניין זה שלילה מוחלטת של יהדות המדינה או תמיכה מוחלטת במאבק מזוין... השופט מישאל חשין ציין כי 'אני חושב שהדמוקרטיה הישראלית היא דמוקרטיה חזקה...אנחנו יכולים לסבול גם חריגים, ויהיו קיצוניים אפילו'..."⁹

מעניין כיצד השתנו העתים בערכאה העליונה של המדינה היהודית. עוד בשנת 1965, כשיעקב ידדור חבר לקבוצת "אל-ארד" האנארכיסטית, מי שרעיונותיה היו דומים לאלה של בל"ד, רשימתו של עזמי בשארה, ודרש לאשר את רשימתו לכנסת הששית, קבע נשיא בית המשפט העליון דאז, שמעון אגרנט, את הדברים האלה: "...לא יכול להיות ספק בדבר – וכך מלמדים ברורות הדברים שהוצהרו בשעתו בהכרזה על הקמת המדינה כי לא זו בלבד שישראל הינה מדינה ריבונית, עצמאית, השוחרת חופש ומאופיינת על-ידי משטר של שלטון העם, אלא גם שהיא הוקמה 'כמדינה יהודית בארץ ישראל', כי האקט של הקמתה נעשה, בראש וראשונה, בתוקף 'זכותו הטבעית וההיסטורית של העם היהודי לחיות ככל עם ועם עומד ברשות עצמו במדינתו הריבונית, וכי היה בו, באקט זה, משום הגשמת שאיפת הדורות ל'גאולת ישראל' ... משמעותו של אותו 'אני מאמין' הוא, שדבר ... 'נצחיותה של מדינת-ישראל מהווה עובדת יסוד קונסטיטוציונית'".

בל"ד: היהודים אינם עם

הדברים היו ברורים אז לשמעון אגרנט, והם נהירים כיום למקצת מן השופטים בית המשפט העליון – בעיקר לאלה שקרובים למסורת ישראל ולערכי של העם היהודי – אבל האווירה הכללית בקרב חוגים נרחבים למדי, באקדמיה, בתקשורת, בשורות הצבא, היא של הפקרות רעיונית; של אובדן דרך; של ניהיליזם ערכי. ואל תוך הוואקום הזה נכנסים, כמעט בדרך המלך, עזמי בשארה וחבריו, ראאד סלאח ואנשי התנועה האיסלאמית, כשתעוזתם הולכת וגוברת כל העת, נוכח רפיסות הדעת שמגלים בית המשפט העליון ושאר מוסדותיה הרשמיים של המדינה היהודית. מכאן גם, כנראה, נקודת המוצא של תנועת בל"ד: היהודים אינם עם, ועל-כן אין הם זכאים להגדרה עצמית, וממילא גם לא למדינה; כפי שטען עזמי בשארה בריאיון עימו שחתפרסם ב"הארץ" ב-29.5.1998:

"מבחינה היסטורית הרעיון של מדינת היהודים הוא לדעתי לא לגיטימי, ואם אתה שואל אותי אני לא מוכן לתת לישראל לגיטימציה היסטורית; אני לא מכיר בקיומו של עם יהודי אחד בכל העולם. אני חושב שהיהדות היא דת ולא לאום, ושלציבור היהודי בעולם אין סטאטוס לאומי כלשהו. אני לא חושב שיש לציבור הזה זכות להגדרה עצמית. אני גם לא חושב שהייתה לאומיות יהודית באירופה לפני הופעת הציונות. היהדות של אז אפילו לא הייתה קהילה דתית אחת. היא הייתה שורה של קהילות דתיות שהציונות ניסתה להפוך אותן לעם באמצעות הקמתה של המדינה הזאת".

עזמי בשארה לא התעלם, באותו ריאיון, מהמציאות שנוצרה בארץ-ישראל שבה התגבשה (בלשונו) "לאומיות יהודית-ישראלית שבבסיסה השפה העברית"; עם זאת, לדעתו, לציבור היהודי אין זכויות שוות לאוכלוסיה הפלשתינית, הואיל ומדובר ב"קבוצות מהגרים מארצות שונות שבאו ותפסו פיסת קרקע שהייתה שייכת לעם אחר. וגם אם הלאומיות היהודית-ישראלית, היא היום בלתי-בעייתית, אין כל דמיון בין האומה הערבית לבין הטענה לקיומה של אומה יהודית. ואין שום דמיון בין

זכויותיהם בארץ של פלשתינים שהוגלו מאדמתם לפני חמישים שנה (קרי: בעת מלחמת העצמאות), לבין זכויותיו של קולקטיב מדומה שהוגלה מהארץ לפני אלפיים שנה". ודוק: את "הפיתרון" המוצע על-ידי בל"ד היתוו ראשיה עוד בנובמבר 1999: "בל"ד מציגה פיתרון לא רק לערבים הפלשתינים אלא גם ליהודים... משום שהיא מניפה את הסיסמה של הפיכת ישראל למדינת כל אזרחיה, בה יהיה שוויון מלא בין הערבים ליהודים... והיא משאירה את הדלת פתוחה לעשייה לשם מציאת פיתרון דמוקרטי והומניסטי כולל, כלומר, מדינה דו-לאומית בכל פלשתינ ההיסטורית". על אותו "פיתרון" שבל"ד חותרת אליו, נאמר על-ידי ראשיה בהודמנות אחרת, כי "בל"ד פועלת לביטול האופי היהודי של מדינת-ישראל המגדירה עצמה כמדינה יהודית ולא כמדינה ערבית-יהודית; פירוש הדבר ביטול כל החוקים הגזעניים שמעניקים פריווילגיות ליהודים ומונעים אותן מהאזרחים הערביים". מותר להניח, כי כאשר בל"ד מדברת על "חוקים גזעניים", הכוונה היא בעיקר לחוק השבות, תש"י-1950, וכן לכל חקיקה המאפשרת, לפי שעה, את קיומו של רוב יהודי בארץ-ישראל, כגון חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952, וחוק האזרחות, תשי"ב-1952.¹⁰ על-פי השקפתה של בל"ד, דינם של כל אלה לעבור מהעולם, הואיל והמטרה הסופית שעליה הצהיר עזמי בשארה לא אחת היא מדינה פלשתינית מהנהר לים; לא מדינה יהודית; אלא מדינת כל אזרחיה. דרישה זו הציג עזמי בשארה כדרישת-ביניים, שכן לדעתו יש להגיע למצב שהיהודים יבקשו שוויון מאת הערבים מאחר והם זרים ואילו הערבים בעלי הארץ. הדברים הללו, שמוצאים את ביטויים גם בפסק דינו של השופט אדמונד לוי, בפרשת אישורו של עזמי בשארה ותנועתו לרוץ בבחירות לכנסת ה-16, שם הוא נשאר במיעוט ביחד עם עוד שלושה שופטים, לא הספיקו, כידוע, לאהרן ברק ולמישאל חשין ולדורית ביניש ולמי שהצטרף אליהם, כדי ליתן יד לגירושם של עזמי בשארה, וחבריו, מבית הנבחרים של המדינה היהודית. אף אין בהם די, מן הסתם, כדי לשכנע רבים וטובים בקרב היהודים, שהשאיפה, הלגיטימית כשלעצמה, להגיע להסדר של שלום עם הערבים נדונה לכישלון. שום ויתור על אדמה בארץ-ישראל לא יצלח. צריך להתכונן למאבק רב-שנים, או לוותר כבר עכשיו, ולקום וללכת מפה. אין דרך ביניים. יש להפנים את הדברים – ולצאת לדרך המאבק. כמו שעשו אבותינו כשהם הגיעו לכאן לפני למעלה ממאה שנים כדי לגאול את ארץ מולדתו של העם היהודי – ולחדש בה את עצמאותו.

הערות:

1. ראה, א"ב 11280/02, ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-16 נ' אחמד טיבי ואח', פד"י נז(4) 1 (להלן – פרשת טיבי).
2. שם, בעמ' 100.
3. המשפטים האלה צוטטו בעתירה שהגיש עזמי בשארה נגד היועץ המשפטי לממשלה בדרישה למחוק את כתב האישום שהוגש נגדו (ראה 11225/03).
4. ראה – עדאל קעדאן ואח' נגד מנהל מקרקעי ישראל ואח', פד"י נד(1) 258.

5. בהשקפה דומה מחזיק גם השופט מישאל חשין.
6. לאחרונה התייחס פרופ' ריצ'ארד פוזנר, שופט בבית משפט לערעורים פדראליים בארה"ב לסיפורו של אהרון ברק, 'שופט בחברה דמוקרטית', שתורגם לאנגלית והוצא לאור בידי אוניברסיטת פרינסטון, בלשון בוטה ביותר. ב'הארץ' הוכתרה הכתבה שתיארה את הביקורת על הנשיא הפורש של בית המשפט העליון כך: "שופט אמריקאי בכיר: אהרון ברק – מעין שודד ים משפטי".
7. כתב האישום שהוגש נגד עזמי בשארה נמחק בידי בית המשפט העליון, בחליף מוזר למדי. אהרון ברק ומי שמשמש כיום מישנה לנשיאה, אליעזר ריבלין, תמכו במחיקה בגלל שלדעתם החסינות המהותית של חברי הכנסת חלה על הדברים שאמר עזמי בשארה באוס-אל-פחם. אסתר חיות התנגדה לה.
8. שם, בעמ' 43.
9. מעניין שלשופט מישאל חשין הייתה דיעה הפוכה לגמרי כאשר הוא התייחס למשה פייגלין. ראה – ע"ב 11243/02, פד"י נז(4)145.
10. קשה להאמין שחוקים אלה היו עוברים את מיבחן המידתיות שיצר אהרון ברק, יש מאין, כדי להתערב במלאכת החקיקה של הכנסת. צריך להניח, בוודאות, שמגילת העצמאות הייתה נפסלת בבית המשפט העליון, בהרכבו הנוכחי, כמיסמך 'לא-חוקתי'.

חופש העיתונות בעולם הערבי – בעיניים ערביות

خالد النجار

קריקטורה שפורסמה ב"אל-שרק" (קטר) וב"אל-מדינה" (סעודיה)
 לרגל יום חופש העיתונות העולמי, שחל ב־3 במאי 2007
 (באדיבות ממר"י – המכון לחקר תקשורת המזרח-התיכון)